Lietas Nr. C30306415
Lietas arhīva Nr. C-3064-15/20

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2015.gada 19.maijā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Casno
ar sekretāri L.Vērdiņu un tulci I.Novoseļcevu
piedaloties prasītājai /pers. A/

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

Prasītāja/pers. A/ 2015.gada 2.februārī iesniegusi tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu nepilngadīgās /pers. C/ uzturam.
Prasībā norādīts, ka ar Rīgas bāriņtiesas 2014.gada 16.septembra lēmumu prasītāja iecelta par nepilngadīgās /pers. C/ aizbildni. Pamatojoties uz Civillikuma 177., 179.pantu un Ministru kabineta noteikumu Nr.348 2.1., 2.2.punktu prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus /pers. C/ uzturam 90 EUR mēnesī.
2015.gada 9.februārī atbildētājai /pers. B/, saskaņā Civilprocesa likuma 250.^{21}panta pirmo daļu, uz prasības pieteikumā norādīto adresi, kas ir arī atbildētājas pēdējā zināmā dzīvesvieta, nosūtīts maza apmēra prasības pieteikuma noraksts, nosakot termiņu paskaidrojumu sniegšanai līdz 2015.gada 10.martam.
Atbildētāja paskaidrojumus norādītajā termiņā nav iesniegusi. No lietas materiāliem redzams, ka atbildētājai nosūtītais prasības pieteikuma noraksts atgriezts tiesai ar norādi, ka ierakstītam sūtījumam beidzies glabāšanas laiks.
Pamatojoties uz prasītājas lūgumu un Civilprocesa likuma 250.^{26}pantu lietas izskatīšana nozīmēta tiesas sēdē.
Prasītāja/pers. A/ tiesas sēdē prasību uzturēja, lūdza piedzīt no atbildētājas nepilngadīgās /pers. C/ uzturam minimālo uzturlīdzekļu summu, sākot no prasības celšanas brīža – 2015.gada 2.februāra līdz bērna pilngadības sasniegšanai. Prasītāja paskaidroja, ka ir /pers.C/ vecāmamma un aizbildne, atbildētājai ir pārtrauktas aprūpes tiesības pār meitu un šobrīd tiesā iesniegta prasības par aizgādības tiesību atņemšanu. Atbildētāja par meitu nav interesējusies un materiālu palīdzību nav sniegusi.
Atbildētāja/pers. B/ uz tiesas sēdi nav ieradusies. Ņemot vērā, ka atbildētājai nav deklarētā dzīvesvieta, savukārt uz prasības pieteikumā norādīto atbildētājas pēdējo zināmo dzīves vietas adresi nosūtītie dokumenti atgriezti tiesai, atbildētājai par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma 59.panta pirmajai daļai, ievietojot sludinājumu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", ko apliecina VSIA "Latvijas Vēstnesis" publikācijas apliecinājums par sludinājuma publicēšanu 2015.gada 27.marta laidienā Nr.62.
Tiesa, noklausoties prasītājas viedokli un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 74.pantu un 156.panta pirmo daļu, uzskata par iespējamu izskatīt lietu bez atbildētājas klātbūtnes tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Noklausoties prasītājas paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudot un novērtējot lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.
Atbilstoši Civillikuma 252. un 255.pantā noteiktajam aizbildņi atvieto saviem aizbilstamajiem vecākus. Aizbildnim sevišķi jāgādā par sava aizbilstamā audzināšanu ar tādu pašu rūpību, ar kādu apzinīgi vecāki gādātu par savu bērnu audzināšanu.
Attiecīgi Bērnu tiesību aizsardzības likuma 35.panta trešā un ceturtā daļa nosaka, ja ārpusģimenes aprūpes pakalpojumi tiek nodrošināti, ieceļot bērnam aizbildni, vecākiem ir pienākums maksāt aizbildnim uzturlīdzekļus bērnam nepieciešamajā apmērā, bet ne mazāk, kā noteikts normatīvajos aktos par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam. Ja vecāki uzturlīdzekļus nemaksā, aizbildnim ir pienākums nodrošināt, ka bērns saņem uzturlīdzekļus no saviem vecākiem. Lai to nodrošinātu, aizbildnim ir tiesības vērsties tiesā.
Lietā nav strīda, ka nepilngadīgās /pers. C/ māte ir atbildētāja lietā – /pers. B/ (lietas 7.lapa).
Ar lietas materiāliem, t.i. Rīgas bāriņtiesas 2014.gada 16.septembra lēmumu Nr.1-6/2246 pierādīts, ka nepilngadīgai /pers. C/ ir nodibināta aizbildnība un par /pers. C/ aizbildni iecelta prasītāja lietā – /pers. A/ (lietas 8.-11.lapa).
Ievērojot minēto, prasītājai, kā nepilngadīgā bērna aizbildnei, ir likumiskas tiesības un pienākums vērsties tiesā ar prasību pret bērna māti par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturēšanai.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.
Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.
Saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punktu katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā:
2.1. katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas;
2.2. katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.
Ministru kabineta 2014.gada 2.decembra noteikumu Nr.734 "Grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumos Nr.665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi"" 2.punktā noteikts, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2015.gada 1.janvāra ir 360 euro.
No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka minimālā uzturlīdzekļu summa, kas atbildētājai ir jānodrošina savai meitai līdz 7 gadu sasniegšanai ir 90 EUR mēnesī, savukārt no 7 gadu vecuma līdz meitas pilngadības sasniegšanai 108 EUR mēnesī.
Civilprocesa likuma 5.panta sestā daļa noteic, ka piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.
Judikatūrā norādīts, ka iztulkojot Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, t.i. pielietojot tiesību normu tulkošanas sistēmisko metodi, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā *(skat. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr.SKC-556).*

Līdz ar to, atzīstot, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru ir jānodrošina katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa, kā arī ņemot vērā bērna vecumu, tiesa atzīst, ka no /pers. B/ par labu /pers. A/ piedzenami uzturlīdzekļi nepilngadīgās /pers. C/ uzturam sākot no 2015.gada 2.februāra līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai, t.i. līdz 2019.gada 30.augustam 90 EUR mēnesī, savukārt no 2019.gada 31.augusta līdz /pers. C/ pilngadības sasniegšanai 108 EUR mēnesī.
Sakarā ar to, ka Ministru kabineta noteiktā minimālā mēneša darba alga var mainīties un ņemot vērā to, ka uzturlīdzekļu piedziņai ir ilgstošs raksturs, tiesa uzskata, ka nepilngadīgā bērna interesēs ir spriedumā noteikt, ka uzturlīdzekļu summa nevar būt mazāka par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru atbilstoši bērna vecumam.
Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem prasītāja, iesniedzot prasību par uzturlīdzekļu piedziņu, ir atbrīvota no valsts nodevas samaksas.
Tādejādi saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a)apakšpunktu un 42.panta pirmo daļu no atbildētājas par labu valstij piedzenama proporcionāla valsts nodeva no uzturlīdzekļu maksājumu kopējās summas par vienu gadu, kas konkrētajā gadījumā sastāda 162 EUR (90 x 12 = 1080 x 15% = 162).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam, VAS „Latvijas Pasts" tarifiem un lietā esošās pavēstu uzziņas ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā sastāda 4,65 EUR, kas piedzenami no atbildētājas par labu valstij.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] panta otro daļu atbildētājai nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.pantu, 42.panta pirmo daļu, 93., 97., 193., 204.[1], 250.[25]pantu un 250.[27]panta otro daļu, tiesa

nosprieda:

Prasību apmierināt.
Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus nepilngadīgās /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam sākot no prasības celšanas dienas, t.i. no 2015.gada 2.februāra līdz 2019.gada 30.augustam 90 EUR (deviņdesmit *euro*) mēnesī, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, savukārt no 2019.gada 31.augusta līdz /pers. C/ pilngadības sasniegšanai 108 EUR (viens simts astoņus *euro*) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.
Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 162 EUR (viens simts sešdesmit divi *euro*).
Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,65 EUR (četri *euro* 65 centi).
Spriedums daļā par tiesas izdevumu piedziņu izpildāms labprātīgi 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas, pierādījumus par sprieduma labprātīgu izpildi iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas kancelejā.
Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese **I.Casno**